

۲۰۲۱/۱۱/۰۲

سید ذوالمجد عالمشاهی

بسم الله الرحمن الرحيم

تاملی در باره " قطع دست " در قرآن کریم

باورمندان به قطع دست دزد به معنای قطع عضوی از بدن به آیت 38 سوره مایده استناد می کنند. آیت می فرماید: (والسارق و السارقه فاقطعوا ايديهما جزا بما كسبا نكلا من الله و الله عزيز حكيم) ترجمه رایج: (دست مرد و زن سارق را به سزای عملشان ببرید. به عنوان عقوبتی از جانب خدا و خدا عزیز فرزانه است) در اول به چند نکته اشارت می شود و بعدا به معانی اصلی و مجازی کلمه ها خواهیم پرداخت, " يد = دست " و " ایدی = دست ها " ست. در این آیت پاک " ایدی = دست ها " آمده است اما چه در ترجمه های قرآنی و چه در توضیحات آیت در زبان عربی آن را مفرد می گیرند و می نویسند که " دست دزد مرد و زن را ببرید ", اما این که چرا نمی گویند دست ها و می گویند دست در این باره دلایل شان لا اقل برای نگارنده قانع کننده نبوده است. با بکار بردن " ایدی = دست ها " در آیت پاک تشخیص دست راست و چپ هم نمی شود اما مفسرین و فقها دست راست را ترجیح می دهند.

دوم, در این که دست دزد از کجا باید بریده شود اختلاف نظر است. دست از سر انگشتان تا شانه است. این قطع عضو از کجا باید شود؟ در قرآن جای آن مشخص نیست پس می باید از سوی حضرت رسول مکرم مشخص شده باشد. آیا حضرت رسول مکرم دست دزدی را قطع کرده اند؟ می گویند بلی آن حضرت دست یک مرد و یک زن دزد را قطع کردند. حالا اگر این روایت درست باشد و آن حضرت این کار را کرده باشند حتما در خفا نبوده و مردم آن دو " دزد دست قطع شده " و جای قطع دست های شان را دیده بوده اند و پس جای از کجا قطع شدن آن باید واضح باشد اما چرا در باره آن همه اختلاف است؟ هم چار انگشت دست راست, هم از مچ دست راست و هم جای دیگر گفته شده است. آیا خداوند حکیم, حکم به این اهمیت را این چنین گنگ وامی نهد؟ آیت می فرماید دست ها. فقها می گویند دست. خداوند دست راست و چپ را تعیین نمی فرماید. این ها می گویند دست راست و خداوند نمی فرماید از کجا باید قطع شود. اما این ها به چند جای دست اشارت دارند.

قطع در قرآن مجید به این معانی آمده است: بریدن, بریدن درخت و یا شاخه های آن, ریشه کن کردن, پاره کردن, رها کردن, شکافتن, ترک کردن, گسیختن روابط, پیمودن راه, متلاشی شدن, قطع عضو وقتی با " ارجل = پا ها " می آید, پخش کردن, پراکنده کردن, پارچه پارچه کردن, کنده شدن, متفرق شدن, تمام شدن. آن جا که دوستان زلیخا حضرت یوسف را می بینند قرآن می فرماید دست های شان را قطع کردند. صد البته که آن خانم ها دستان شان را از بدن جدا نکردند بلکه در حالت از خود بی خودی دست ها را با کارد پاره کردند. کلمه مترادف قطع, بتر است و اما با این تفاوت که در " قطع " معانی مجازی هم دخیل است اما در " بتر " نیست و بتر به معنای قطع عضو است. کلمه ابتر به معنای دم بریده هم از همین ریشه است. و اما این فعل در این جا استفاده نشده است.

ید و ایدی در قرآن مجید در چند مورد به معنای دست بدنی آمده است اما در موارد بسیار دیگر به معنای مجازی مانند یدالله (دست خداوند) به کار برده شده است. معانی مجازی ید, اختیار داشتن, دستگیری کردن, وارد بودن بسیار در چیزی, قدرت, وقار, سلطه, توانایی, ملکیت, تصرف, طریقه, حفظ و وقایه و احسان کردن است. ما هم می گوییم که مثلا دستم کوتاه است, از دستم چیزی نمی شود, یا دست هایم خالی است, دست به دست شدن, در چیزی دست داشتن, همدست شدن و یا دستت خلاص!

نکال به معنای کیفر, عقوبت, عبرت و لجام آهنین است به گونه ای که مانع حرکت باشد. کسبا = کسب کرده اند یا بدست آورده اند. اگر مالی یا پولی کسب می شود قهرا نتیجه یک کار و تلاش است. با توجه به این که سارق و سارقه گفته شده و فعل " کسب " به کار رفته است منظور دزدان حرفوی است. همان های که با زور اسلحه دزدی می کنند یا با بودن در یک مقام دستان شان به دزدی ها میلیون دالری باز است. در چهل سال های اخیر و خصوصا در این دو دهه دزدان این چنین میدان داران و قهرمانان سرقت در ساحه بین المللی شده اند. پولی که در میهن آمد و دوباره به حساب های بانکی دزدان حرفوی در سرتاسر دنیا تقسیم شد کافی

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼه: دليکنې دليکنيزې بڼې پاڼوالي د ليکوال په غاړه ده, هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خيږ و لولئ

بود تا اگر ملیون بار افغانستان ویران می شد باز دو باره آبادان شود اما دیدیم نه تنها این نشد بلکه کار از بد بدتر گشت.

گفته شده که شبی حضرت رسول مکرم را خواب نمی برد و بسیار پریشان بودند . وقتی علت پرسیده شد فرمودند شش درهم از مصارف روزانه در دستانم مانده است. از خانه شان خارج شدند و آن را به نیازمندان دادند و بعد راحت خواب کردند. آیا نمونه از این گونه اخلاق را در زمامدان امور افغانستان دیده ایم ؟ بسیار کسان با شعار های پرطمطراق اسلامی به ملیون ها دالر در حساب های بانکی شان نه تنها خواب شان خراب نمی شد بلکه با راه جوری های بیشتر می کوشیدند تا بلکه چند ملیون دیگر هم بر آن بیافزایند. حضرت رسول مکرم به خواندن سوره بقره توصیه بسیار می کردند تا بلکه یاد بگیریم که مانند آن قوم دیگر مبتلای به گوساله پرستی از نوع دیگر آن نشویم و اما نشدیم !

با توجه به معانی مجازی (قطع , ید , نکال و کسب) , ترجمه مفهومی این خواهد بود: (توانایی ها و دستان باز مرد و زن سارق در امر دزدی را از ایشان بگیرد و آن را از بیخ برکنند . این کار در واقعیت امر انداختن زنجیر بازدارنده است بر دستان آنان از جانب خداوند عزیز حکیم .) دزدان این چنین که با زور اسلحه و یا با زور مقام اداری و زد و بند های سیاسی و قومی به این گونه دزدی ها دست می یازند در حکم محارب با خداوند اند (محارب از حرب و حرب به معنای جنگ , محارب با خدا همان هایی هستند که با خلق خدا و ارزش های الهی در جنگ اند) . جیب های این ها و حساب های بانکی شان هرگز پرشدنی نیست چون ریشه آن حرص های بی پایان است خداوند بزرگ سود خور را محارب با خدا و رسول می داند چون پول قرض خود را چندین و چندین برابر می گیرد ؛ پس آیا این دزدان که سرمایه ملت را دزدی می کنند و حرص بی پایان شان محرک این فساد ورزی است درجنگ با خلق خدا و ارزش های الهی نیستند؟ هر دزدی اگر پیش از دستگیری با توبه به درگاه خداوند بزرگ و جبران مافات از طریق اعمال صالحه برآید دروازه توبه الهی باز است و جزا های سنگین محارب با خدا در حق شان جاری نمی شود و اما اگر دست عدالت خواه مردم این مفسدین را گرفتار کرد , احکام سنگین تا مرحله اعدام در باره شان اعمال می شود.

آن کسی که به خاطر مجبوری و گشنگی خانواده دست به دزدی یک توتو نان و یا چیز دیگر می زند درحالت اضطرار است و در حالت اضطرار خداوند کسی را معذب نمی کند. , او سارق حرفوی نیست بلکه سرعت می کند تا شکم کسانی را سیر کرده باشد. " ید " او در این جا همان قوه محرکه است که او را به دزدی اجباری و می دارد . راه محروم کردن او از این قوه خراب کارانه رسیدگی به درد های او و مجبوری های او است . این وظیفه حکومت , مردم و نهاد های خیرخواهانه است. اما ید دزدان حرفوی و قوه محرکه شان حرص بی پایان , شناخت ها و زد و بند هاست و نتیجه محتوم آن ظلم به خلق و به فقر کشاندن شان . با هزار تاسف در جهان اسلام دست دزدان حرفوی قوی تر و عضلاتی تر و دست محرومان و گرسنگان ضعیف تر و ضعیف تر می شود. در حالیکه خدای عدل و قسط و احسان را می پسندد.

شاید همه ما از آیت پاک قرآنی (سوره حدید- ایت 25) غافل هستیم که هدف بعثت پیامبران را ترغیب مردم به برپایی قسط عنوان می کند. قسط حق و سهم شایسته هر شهروند در پیشبرد زندگی انسانی و پر عزت است و انسان مسلمان هموست که در برپایی نظام قسط می کوشد . معنای ساده قسط , نصف است و انسان مقسط همان کسی است که تصور می کند اگر او نصف این معادله در فقر و نا داری یک انسان دیگر باشد چه خواهد کرد و چه انتظاراتی خواهد داشت . انسان مقسط, انسان منصف است و محبوب خداوند . مقسط آن چه را برای خود نمی خواهد برای دیگری هم نمی خواهد . حاکمیت طالبانی که تا حالا دستان آن گرسنگانی را قطع کرده است , که از سر ناچاری این کار را کرده اند , اول می باید به شیوه حکومت داری خود بیاندیشد و به جای دست بردن , دست محرومان و گرسنگان را بی هیچ بهانه ای بگیرد تا مجبور به کاری نشوند که خود هم از آن شرمسار اند. با معذرت بسیار از همه وطن داران عزیز چند فی صد ما پای بند زکات , صدقه , انفاق هستیم ؟ در حالیکه ادای زکات با نماز می آید و به همان اندازه الزامی است و تکس سالانه به دولت ها زکات نیست . خداوند می فرماید می باید در اموال ما برای سایل و محروم حق معلوم باشد (ذاریات ایت 19) . تا از این راه بکوشیم قسط بر قرار شود . آیا وقت آن نرسیده که هر یک ما در حد توان خود و به گونه ای دست هموطنان داخل را بی قید و شرط بگیریم تا محبوب خدای بزرگ گردیم ؟

جمعه به مکتب آورد طفل گریز پای را

درس معلم ار بود زمزمه محبتی

د پانوی شمیره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلپکنی د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولی